ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΑΞΙΔΙΑ

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Καλοκαίρι στη Ρόδο: Μεσαιωνικά κάστρα, μοναδικό παγωτό και πιταρούδια

Το ακόλουθο διασκευασμένο κείμενο στηρίχτηκε στο δημοσίευμα του Αλέξανδρου Διακοσάββα στον ιστότοπο: https://www.lifo.gr/tropos-zois/travel. Ανακτήθηκε στις 28. 04. 2021.

Όταν λείπεις από τον τόπο σου για πάνω από μια δεκαετία, παύεις να θεωρείσαι ντόπιος και «γνώστης». Ωστόσο, το νησί όπου μεγάλωσα πάντα θα με τραβάει πίσω, έστω και για λίγες μέρες κάθε χρόνο. Η Ρόδος (μπορεί να) είναι πολλά περισσότερα και όσα ακολουθούν, που αποτελούν ως επί το πλείστον κλασικές ροδίτικες αξίες, είναι μια σύνοψη αυτών που με συνδέουν με το νησί, από καθαρά υποκειμενική σκοπιά. Ξεκινώ με τα τρία πράγματα που λαχταρώ να κάνω αμέσως, κάθε φορά που θα βρεθώ καλοκαίρι στη Ρόδο.

Το πρώτο είναι μια βόλτα στο Κάστρο των Ιπποτών, στη Μεσαιωνική (Παλιά) Πόλη. Αυτό το δαιδαλώδες χωνευτήρι πολιτισμών, που αποτελεί Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO[1], σε προκαλεί να το εξερευνήσεις και να χαθείς ανακαλύπτοντας νέα μονοπάτια και διαδρομές. Προτιμώ πάντα τις νυχτερινές ώρες, που η απόκοσμη ησυχία και τα κλειστά τουριστικά καταστήματα παραπέμπουν σε άλλες εποχές, μολονότι έχω σταματήσει προ πολλού να επισκέπτομαι τα δεκάδες μπαρ που ανανεώνονται συχνότατα και πάντα θα μου θυμίζουν την εφηβεία μου. Αν πετύχεις συναυλία ή θεατρική παράσταση, αξίζει να την παρακολουθήσεις σε αυτό το πανέμορφο και εξαιρετικά καλοδιατηρημένο μέρος με την τέλεια ακουστική.

Το δεύτερο είναι να απολαύσω βολτάροντας στη λιακάδα ένα «θεϊκό» παγωτό, το ωραιότερο που έχω δοκιμάσει ποτέ!

---

1 UNESCO: διεθνής ειδικός οργανισμός του ΟΗΕ, με σκοπό την παγκόσμια ειρήνη μέσω της επικοινωνίας των λαών δια της εκπαίδευσης, των επιστημών και του πολιτισμού.

Το τρίτο είναι η επίσκεψη στις Πηγές Καλλιθέας. Αυτός ο μαγικός όρμος βρίσκεται κάτω από τα παλιά ιαματικά λουτρά της Καλλιθέας. Αποτελεί για μένα την πιο χαρακτηριστική εικόνα της Ρόδου και μού γεννά απίστευτη ευφορία. Συνήθως, προτιμώ τις βραδινές ώρες, αν και το μπάνιο σε έναν από τους όρμους της είναι, επίσης, κάτι που πάντα επιδιώκω, καθώς θεωρώ ότι είναι από τις πιο ενδιαφέρουσες παραλίες κοντά στην πόλη.

[…] Για να πάρεις «γερή γεύση» Ρόδου, χρειάζεσαι μέρες. Θα κολυμπήσεις σε όλη την τεράστια ακτογραμμή του Αφάντου, αν προτιμάς βότσαλο, στην πασίγνωστη Τσαμπίκα, αν θέλεις άμμο, στον όρμο του Αγίου Παύλου στη Λίνδο, σε Βλυχά, Γεννάδι, Πρασονήσι, αν θες να απομακρυνθείς από την πόλη –και πρέπει να απομακρυνθείς, για να ανακαλύψεις τις αντιθέσεις του νησιού–, και στα Μαντώματα, την επίσημη παραλία γυμνιστών στο Φαληράκι. Αυτές οι παραλίες είναι μόνο οι προσωπικές αγαπημένες, καθώς οι επιλογές είναι πράγματι ανεξάντλητες –κάθε Ροδίτης, εξάλλου, έχει διαφορετικές προτιμήσεις. Καθώς θα κάνεις τη διαδρομή της δυτικής, μη αναπτυγμένης τουριστικά πλευράς του νησιού, ξέχνα τις παραλίες για αρχή και επισκέψου τα γραφικά χωριά του. Καθώς προσεγγίζεις το νότιο άκρο του νησιού, χάζεψε το άγριο τοπίο που θυμίζει τις ακτές της Πορτογαλίας. Στην επιστροφή από την ανατολική πλευρά, κάνε μια στάση για βόλτα στα σοκάκια της Λίνδου, του μοναδικού κομματιού του νησιού που θυμίζει Κυκλάδες.

Όπου κι αν βρεθείς, δοκίμασε πιταρούδια: είναι οι ντόπιοι ρεβιθοκεφτέδες, που το κάθε μαγαζί και η κάθε νοικοκυρά φτιάχνουν με τον δικό τους τρόπο. Φεύγοντας από τη Ρόδο, μην ξεχάσεις να πάρεις μαζί σου μελεκούνια, το παραδοσιακό ροδίτικο γλύκισμα που μοιάζει με παστέλι με μυρωδικά και το δίνουν στους γάμους.

Α3. Με αφορμή το παραπάνω άρθρο, να γράψεις επιστολή (200-250 λέξεων) στο περιοδικό δημοσίευσής του, όπου θα αναφέρεσαι στους τρόπους με τους οποίους απολαμβάνουν το καλοκαίρι οι νέοι της ηλικίας σου και θα κρίνεις τις επιλογές τους.

Μονάδες 25

Β. Λογοτεχνικό κείμενο

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ (1859-1943)

Το πανηγύρι του ψαρά

Το ποίημα ανήκει στη συλλογή του Κωστή Παλαμά «Οι καημοί της λιμνοθάλασσας» (1912). Ανακτήθηκε από τον ιστότοπο https://www.greek-language.gr στις 28. 04. 2021.

Στον Αϊ-Συμιό[2] στον πλάτανο, στο κρύο το πηγαδάκι
που πάνε τα κλεφτόπουλα και πίνουνε νερό,
στο πανηγύρι τ' Αϊ-Συμιού, ψαράς για το καμάκι,
το δρόμο δεν τον έμαθα που πάει προς το βουνό.

Δεν είμαι για το μακρινό λεβεντοπανηγύρι,
με φουστανέλα, με άρματα, με φέρμελη[3] χρυσή·
πάντα ξαρμάτωτο, ψαρά, γυμνό, καραβοκύρη,
σε ξέρει σκόλη[4] και δουλειά στο ξερονήσι εκεί.

Δεν είναι για χαροκοπιές και για τα πανηγύρια
οι φουστανέλες, τ' άρματα, η φέρμελη η χρυσή.
Τ' άγιασε το αίμα κι η φωτιά· φέρτε λιβανιστήρια,
τάχτε τα στα κονίσματα κι ανάφτε τους κερί.

Μα όταν κοντά της Κλείσοβας το πανηγύρι βράζει
μες στην Αγια-Τριάδα της το χρόνο μια φορά,
μέσ' απ' το γλυκοχάραμα μιαν έγνοια με τινάζει
προς της γιορτής το βούισμα στην ακροθαλασσιά.

Και μέσα στο πριάρι[5] μου το καλοσκαρωμένο

---

2 Στον Αϊ-Συμιό: στο μοναστήρι του Αγίου Συμεών στο Μεσολόγγι

3 φέρμελη: γιλέκο με χρυσό διάκοσμο, συνοδευτικό της φουστανέλας

4 σκόλη: ημέρα αργίας

5 πριάρι: μικρό σκάφος (/σκαρί) με επίπεδο πυθμένα, κατάλληλο για λιμνοθάλασσες και ποτάμια

γοργά ως τη νύχτα το λαό περνώ το γιορταστή,
ψάρι αργυρό της χάρης της και μια λαμπάδα πααίνω,
κι ύστερα κάνω ολονυχτιά με το θιακό κρασί.

Β3. Να επιλέξεις <u>ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα</u>. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ο αφηγητής-ψαράς στη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου δεν συμμετέχει στο ξακουστό πανηγύρι του Αγίου Συμεών, αλλά με τον τρόπο του παίρνει μέρος στο πανηγύρι της Αγίας Τριάδας στην Κλείσοβα. Πώς γιορτάζει στο πανηγύρι της Αγίας Τριάδας; Εσύ με ποιον τρόπο συμμετέχεις στις γιορτές του τόπου σου;

ή

2. Να καταγράψεις την προσωπική σου εμπειρία από μια γιορτή ή ένα πανηγύρι που έζησες. Το κείμενό σου θα ενταχθεί σε τουριστικό οδηγό του τόπου καταγωγής σου ή ενός τόπου που αγαπάς ιδιαίτερα. Να λάβεις υπόψη σου ότι τον τουριστικό οδηγό θα εκδώσει το σχολείο σου με τίτλο «Για να σου γνωρίσω την πατρίδα μου…».

Μονάδες 25